

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

4857/03.00.00.00/2020

Kaupunginhallitus 18.01.2021 § 15

Valmistelija: tietosuojavastaava Ilkka Valve, ilkka.valve@salo.fi, puh. 044 778 2031

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Salon kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia (VTJ-laki). Muutoksilla mahdollistettaisiin henkilötunnuksen muuttaminen nykyistä laajemmin niissä tilanteissa, joissa henkilötunnus on rikoksen seurauksena kolmannen osapuolen tiedossa ja olosuhteiden perusteella olisi ilmeistä, että henkilötunnusta tullaan käyttämään rikollisiin tarkoituksiin. Lisäksi henkilötunnuksen muuttamisella olisi voitava suurella todennäköisyydellä ehkäistä henkilötunnuksen väärinkäytöstä aiheutuvia merkittäviä haitallisia seurauksia.

Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevädistuntokaudella 2021.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta:

"Ehdotettu lakimuutos mahdollistaisi henkilötunnuksen muuttamisen aiempaa laajemmin perustein. Muutos koskisi lähinnä sellaisia tilanteita, joissa henkilötunnus on joutunut sivullisen tietoon rikoksen seurauksena ja joissa voitaisiin olosuhteiden perusteella pitää hyvin todennäköisenä, että henkilötunnusta tullaan käyttämään sen haltijan kannalta vahingollisella tavalla. Muutostarpeen taustalla voidaan nähdä yhteiskunnan yleinen digitalisaatiokehitys, joka on jatkunut voimakkaana VTJ-lain säätämisen jälkeen.

Lakimuutos parantaisi mahdollisuuksia suojata tietomurron tai muun tietotai viestintärikoksen uhriksi joutuneen oikeuksia. Henkilötunnuksen muuttaminen on aiemminkin ollut mahdollista, ja koska tunnuksen muotoa, julkisuutta tai käsittelyperiaatteita ei olla tässä yhteydessä muuttamassa, ehdotetusta muutoksesta ei seuraisi mitään uusia vaatimuksia viranomaisten tiedonhallinnalle tai tietojärjestelmille. Kunnallisen

viranomaisen toiminnan kannalta kysymys olisi siis ainoastaan määrällisestä muutoksesta. Koska henkilötunnuksen muuttamisen kynnyksellä ehdotuksen mukaisessa laissa edelleen hyvin korkeaksi, kovin suurta työmäärän lisäystä ei todennäköisesti olisi odotettavissa. Näin ollen muutoksen aiheuttamien lisäkustannusten voidaan olettaa olevan kohtuullisia suhteessa sillä saavutettaviin hyötyihin.

Esitysluonnoksen ehdotuksella ei kuitenkaan puututa perusongelmaan: vääristymiin henkilötunnuksen käyttötavoissa. Ehdotetulla muutoksella ei myöskään pystytä täysin eliminoimaan näiden vääristyneiden käyttötapojen vahingollisia vaikutuksia vaan ainoastaan lieventämään niitä tietyissä tilanteissa. Henkilötunnusta ei pitäisi voida käyttää sellaisenaan henkilön tunnistamisen välineenä oikeustoimia suoritettaessa. Henkilötunnuksella on keskeinen merkitys erilaisissa mekanismeissa, joilla toteutetaan yksilön oikeuksia ja velvollisuuksia, ja niiden toimivuuden varmistamiseksi henkilötunnusta pitäisi voida käsitellä samalla tavalla kuin muitakin julkisia henkilötietoja. Nyt ehdotettua lainsäädäntömuutosta voidaan perustella nopeasti toteutettavissa olevana keinona torjua henkilötunnuksen vääristyneen käytön vahingollisia vaikutuksia, mutta jatkossa tulisi pyrkiä löytämään ratkaisuja itse pääongelmaan."

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Otteen oikeaksi todistaa, Salossa 19.1.2021

Sini Salminen
Toimistosihiteeri

Jakelu

Valtiovarainministeriö